

KÁDÁR GERGELY PÉTER: SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK – HOGYAN TOVÁBB?

AZ UTÓBBI ÉVEKBEN MAGYARORSZÁGON A KÖZÉLETBEN, A KÖZBESZÉDBEN MEGHATÁROZÓ TÉMAKÉNT, PROBLÉMAKÉNT EGYRE TÖBBSZÖR MERÜLT FEL A SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK (KÖZNAPIASAN: SEGÉLY) KÉRDÉSE. A 2008 MÁSODIK FELÉBEN BEKÖVETKEZŐ VÁLSÁG, A GAZDASÁGI RECESSZIÓ MÉG JOBBAN MEGNÖVELTE A SEGÉLYEZÉSBEN ÉRINTETTEK SZÁMÁT, MÉG JOBBAN RÁVILÁGÍTOTT A KÉRDÉSRE. A GAZDASÁGI JELENSÉGEK GENERÁLTA PROBLÉMÁK A NÖVEKVŐ MUNKANÉLKÜLISÉG ÉS EZZEL EGYÜTT A DEPRIVÁCIÓ, AMELY EGYRE SZÉLESEBB RÉTEGEK ÁLTAL MEGTAPASZTALT VALÓSÁG. A MEG NEM OLDOTT PROBLÉMÁKAT (A SZOCIALISTA IPAR HANYATLÁSA, A KAPITALISTA RENDSZERBE VALÓ LASSÚ ÁTMENET) EZ CSAK TETÉZTE. A PROBLÉMÁKAT SOKÁIG PRÓBÁLTÁK „ELINTÉZNI” PÉNZOSZTÁSSAL, HALAT ADTAK, HÁLÓT NEM.¹¹ A POLITIKAI SZEREPLŐKNEK, VÉLEMÉNYFORMÁLÓKNAK ISMÉT ALKALMA NYÍLT A GAZDASÁGI VÁLSÁG KÖZEPETTE VÉLEMÉNYÜKET ELMONDANI, MEGOLDÁSI JAVASLATOKAT TENNI, AZOKAT VÉGREHAJTANI. A DÖNTÉSHOZÓKNAK —MINT MINDIG— ALKALMUK NYÍLT „HOZZÁNYÚLNI A RENDSZERHEZ”, MELYEK JELENLEG A GYORSKEZELÉS SZÜKSÉGESSÉGE MIATT KEVÉSBÉ KIFORRT PROGRAMOKBAN, ÖTLETSZERŰ KEZDEMÉNYEZÉSEKBEN ÖLTENEK TESTET.

A KÖVETKEZŐKBEN RÖVID HELYZETELEMZÉST KÖVETŐEN EGY-EGY ÖTLETET, DÖNTÉST MUTATUNK BE: AZOKNAK MILYEN HATÁSAI LEHETNEK, HA MEGVALÓSULNAK, AMENNYIBEN MEGVALÓSULTAK, MIK A TAPASZTALATOK. ELŐTÉRBE ÁLLÍTVÁ AZT A SZEMPONTOT IS, HOGY MIÉRT ALAKULT KI A SEGÉLYEZÉS MAI FORMÁJA ÉS MIÉRT KUDARCRA ÍTÉLT A KORÁBBI RENDSZER. KIDERÜL, HOGY TERMÉSZETESEN NEMCSAK MAGYAR PROBLÉMA EZ: NEMZETKÖZI PARADIGMAVÁLTÁS TAPASZTALHATÓ AZ ELMÚLT ÉVTIZEDEKBEN. A SZOCIÁLPOLITIKA KOMPLEXITÁSA MIATT MOST CSAK A SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK EGY RÉSZE KERÜL SZÓBA, AMELY A MUNKANÉLKÜLISÉGGEL-MUNKAKERESÉSSSEL KAPCSOLATOS, TEHÁT AZ AKTÍV KORÚ LAKOSSÁGOT ÉRINTI. NINCS MÓD PARTIKULÁRIS, LOKÁLIS KEZDEMÉNYEZÉSEKRE KITÉRNI, ÍGY CSAK ORSZÁGOS PROGRAMOKRÓL LESZ SZÓ. TERMÉSZETESEN AZ ÖSSZEFÜGGÉSEK MIATT SZÓBA KERÜLNEK MÁS TÉNYEZŐK, MÁS JUTTATÁSOKBAN RÉSZT VEVŐ CSOPORTOK IS, MERT PL. A ROMÁKAT ÉRINTI A LEGSÚLYOSABBAN A KÉRDÉS.

KORÁBBI INTÉZKEDÉSEK

MAGYARORSZÁGON SZOCIÁLPOLITIKÁRÓL HOSSZÚ TÖRTÉNELMI TÁVLATBÓL IS BESZÉLHETÜNK. NEM VOLT LEMARADÁSUNK, SŐT VOLT OLYAN SZOCIÁLIS JUTTATÁS, AMIT AZ ELSŐ KÖZÖTT VEZETTÜNK BE EURÓPÁBAN (PL. BETEGBIZTOSÍTÁS, CSALÁDI PÓTLÉK).¹² A NAGY VÁLSÁGOK (PL. VILÁGHÁBORÚ) ÚJABB ÁLLAMI SZOCIÁLIS BEAVATKOZÁSOKAT VONTAK MAGUK UTÁN. PÉLDÁUL FÖLDREFORMOK,

¹¹ ESETÜNKBEN A HÁLÓ PL. FELZÁRKÓZTATÓ PROGRAM, FELNÖTTKÉPZÉS.

¹² TOMKA BÉLA (2003): SZOCIÁLPOLITIKA A 20. SZÁZADI MAGYARORSZÁGON. BP. SZÁZADVÉG KIADÓ. FÜGGELÉK.

VAGY AZ ONCSA (ORSZÁGOS NÉP-ÉS CSALÁDVÉDELMI ALAP). A DIKTATÚRA ÉVTIZEDEIBEN A TOTALITÁRIUS ÁLLAMOT EGY PATERNALISTA, AUTORITER KÖVETTE, AMELYBEN NÉMI FEJLŐDÉS VOLT TAPASZTALHATÓ A SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK TERÉN IS.¹³ AZ ELŐZŐ RENDSZER ÁLLAMI MODELLJÉT ETATISTA-SZOCIALISTA MODELLNEK NEVEZHETJÜK,¹⁴ AMELY AZ ÁLLAMI GONDOSKODÁS TÚLHANGSÚLYOZÁSÁT ÉS AZ ÁLLAMPOLGÁROK FÜGGŐSÉGÉT JELENTI. EZ A MODELL MÉG MA IS ÉLÉNKEN ÉL A „FEJEKBEN”, EGYIK KORMÁNY SEM PRÓBÁLTA GYÖKERESEN MEGVÁLTOZTATNI EZT A SZEMLÉLET. AMELYIK POLITIKAI PÁRT ZÁSZLÓJÁRA TŰZTE AZ EZZEL SZEMBEN KÉPVISELT ÖNGONDOSKODÁST, AZ NÉPSZERŰTLENSÉGRE VOLT ÍTÉLVE. A RENDSZERVÁLTOZÁS ÓTA EGYFAJTA ÁLLANDÓSÁG ÉS VÁLTOZÁS IS EGYARÁNT JELLEMZŐ A SZOCIÁLPOLITIKA TERÜLETÉRE. A KORÁBBI RENDSZER VÍVMÁNYAI RÉSZBEN MEGMARADTAK, RÉSZBEN ÁTALAKULNAK, „MÁS NÉVEN FUTNAK”, ILLETVE ÚJ, KORÁBBAN NEM LÁTOTT ELEMELK IS BEKERÜLNEK A RENDSZERBE, PL. A MUNKANÉLKÜLISÉG KIHÍVÁSÁRA ADOTT VÁLASZOK, AMI A „NEM LÉTEZŐ”, VAGY KAPUN BELÜLI MUNKANÉLKÜLISÉG MIATT NEM JELENTKEZETT KORÁBBAN. VÁLTOZÁS, MERT GYAKRAN VÁLTOZNAK AZ ELNEVEZÉSEK, A JOGCÍMEK, A KEDVEZMÉNYEZETTEK KÖRE. A SZEGÉNYSÉG STAGNÁLÓ SZINTEN VAN, ÍGY ÁLLANDÓSÁG IS TAPASZTALHATÓ, NEM HOZ JAVULÁST A RENDSZER.¹⁵ A KORMÁNYZATOK SZOCIÁLPOLITIKÁJÁT AZ JELLEMEZTE, HOGY A PASSZÍV JUTTATÁSOKON VOLT A HANGSÚLY. ROSSZ ÜZENETET HORDOZ EZ A SZEMLÉLET, MERT BÁR A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGOT ADÓ ÁLLAMOT HUMÁNUS OKOKBÓL ELFOGADJUK, AZ UNIVERZÁLIS, FOLYAMATOS ÉS ALANYI JOGON JÁRÓ SZOCIÁLIS JUTTATÁS GYAKRAN KONZERVÁLJA AZ ADOTT HELYZETÉT. HA A SEGÉLYBEN RÉSZESÜLŐ X ÖSSZEGŰ JUTTATÁST KAP, AKKOR ABBÓL PRÓBÁL MEGÉLNI, NEM TÖREKSZIK TÖBBRE. MINT TÁRSAS LÉNY HOZZÁADOTT MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKÉVEL NEM TUD HOZZÁJÁRULNI A „KÖZÖSHÖZ”, ÍGY HASZONTALANNAK ÉREZHETI MAGÁT. A RENDSZERES SZOCIÁLIS JUTTATÁSOKBAN RÉSZTVEVŐ CÉLTÁBLÁJÁVÁ VÁLHAT KÜLÖNFÉLE TÁMADÁSOKNAK, LEHET PÉLDÁUL OKOLNI A GAZDASÁGI PROBLÉMÁKÉRT.

FOGLALKOZTATÁSI HELYZET

MAGYARORSZÁGON 2008-BAN ~57%-OS VOLT A FOGLALKOZTATÁSI RÁTA. KÜLÖNÖSEN SÚLYOSNAK TEKINTHETŐ A HELYZET AKKOR, HA TUDJUK, HOGY A ROMA LAKOSSÁG KÖRÉBEN HATVÁNYOZOTTAN VAN JELEN A MUNKANÉLKÜLISÉG. A KÖRÜKBEN A FOGLALKOZTATOTTSÁG ~20-30%-OS. AZ ALACSONY FOGLALKOZTATOTTSÁG —KÜLÖNÖSEN A ROMA NŐK KÖRÉBEN— NEM TELJESEN ÚJKELETŰ PROBLÉMA, SZOCIOKULTURÁLIS, TÖRTÉNELMI HÁTTERŰK ÉS A RENDSZERVÁLTOZÁS NEGATÍV RÁJUK HATÓ TÉNYEZŐI OKOZZÁK EZT.¹⁶

¹³ BÁRÁNY FERENC (1999): SZOCIÁLPOLITIKAI ISMERETEK. SZEGED. JGYF KIADÓ. 37-40.

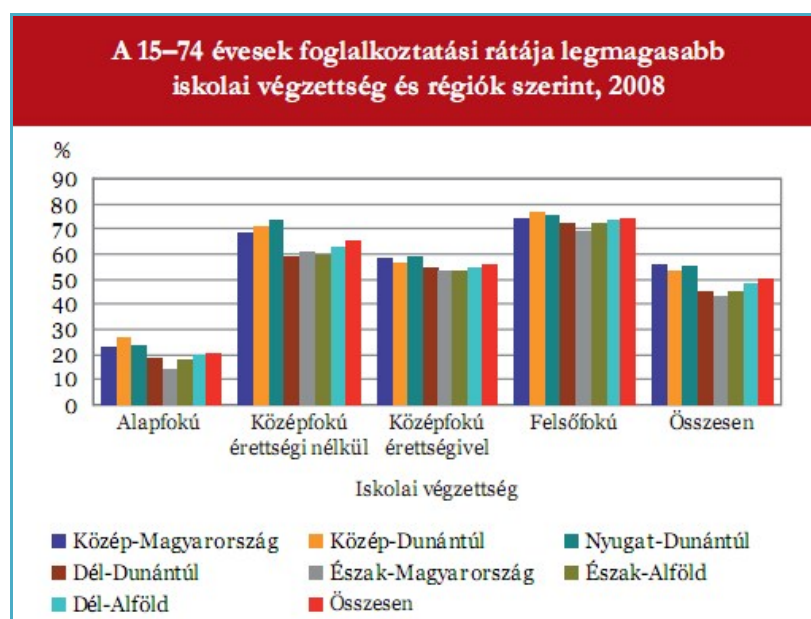
¹⁴ FEKETE SÁNDOR (1997): SZOCIÁLPOLITIKA. PÉCS. JPTE-FEEFI. 29.

¹⁵ KÖNIG ÉVA (2004): A SEGÉLYEZÉS BERMUDA-HÁROMSZÖGE. ESÉLY 2004/1

¹⁶ KERTESI GÁBOR (2005): ROMA FOGLALKOZTATÁS AZ EZREDFORDULÓN – A RENDSZERVÁLTÁS MARADANDÓ SOKKJA. SZOCIOLÓGIAI SZEMLE 2005/2.

Foglalkoztatási ráták egyes kiemelt csoportokban Magyarországon és az Európai Unióban, 2008		
(%)		
Megnevezés	Magyarország	EU-27
15–64 éves	56,7	65,9
15–24 éves	20,0	37,4
55–64 éves	31,4	45,6
A 25–64 évesek közül		
Alapfokú végzettségű	27,2	48,1
Középfokú végzettségű	63,3	70,6
Felsőfokú végzettségű	79,5	83,9

17

18

AZ ADATOKBÓL IS KIDERÜL, HOGY AZ ISKOLÁZATLANSÁG MAGYARORSZÁGON KÜLÖNÖSEN HÁTRÁNY: AKI CSAK AZ ALAPFOKÚ OKTATÁSBAN RÉSZESÜLT, ANNAK HÁROMSZOR-NÉGYSZER ANNYI ESÉLYE VAN ARRRA, HOGY MUNKANÉLKÜLI LEGYEN, MINT ANNAK, AKI FELSŐFOKÚ TANULMÁNYOKAT VÉGZETT. AZ EBBŐL A HELYZETBŐL VALÓ KILÁBALÁS RENDKÍVÜL KOMPLEX FELADAT. EZEK A MUNKAERŐPIACI HÁTRÁNYOK NEM SZÜNNEK MEG A TÖBB MUNKALEHETŐSÉG MEGHIRDETÉSÉVEL SEM. A FELNŐTTOKTATÁS, A FELZÁRKÓZTATÁS PEDIG AZÉRT IS NEHÉZ KÉRDÉS, MERT LEGYEN AKÁRMILYEN SZAKMAI IS EGY PROGRAM, NEHÉZ ÖSZTÖNZŐK NÉLKÜL PARTNEREKRE TALÁLNI A „FELZÁRKÓZTATÁSRA VÁRÓK” KÖZÖTT. A FOGLALKOZTATOTTAK HELYZETÉBEN IS TALÁLNAK VISSZÁSSÁGOKAT: AZ ILYEN JELENTÉSEK SOSEM SZÓLNAK ARRÓL, HOGY AKI DOLGOZIK VÉGZETTSÉGÉNEK MEGFELELŐ MUNKÁT VÉGEZ-E, ILLETVE SZERETI-E AZT CSINÁLNI.

¹⁷ FORRÁS: KSH JELENTÉS (2008): TÁRSADALMI JELLEMZŐK ÉS ELLÁTÓRENDSZEREK. [HTTP://MEK.OSZK.HU/08000/08041/INDEX.PHTML](http://mek.oszk.hu/08000/08041/index.phtml)

¹⁸ U.o.

PROGRAMOK A SEGÉLYEZETTEKÉRT

A SEGÉLYEZÉSHEZ VALÓ HOZZÁÁLLÁS MEGVÁLTOZOTT, EZT SOK TÉNYEZŐ BEFOLYÁSOLTA. A SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK RENDSZERÉNEK, BONYOLULTSÁGA, SOKFÉLESEGE ÉS A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÖRVÉNYI LEHETŐSÉG ÁLTAL LEHETŐVÉ TETT ELTÉRŐ GYAKORLATA MIATT ELTERJEDT A KÖZTUDATBAN, HOGY A SEGÉLYEZETTEK JOBBAN JÁRNAK AZZAL, HOGY NEM DOLGOZNAK, MINT PL. A MINIMÁLBÉREN ÉLŐK. A VALÓSÁGBAN ANNYI AZ IGAZ,¹⁹ HOGY EURÓPA-SZERTE KÖZELÍTETTÉK A SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK A BÉREK SZINTJÉT, DE MÉG MINDIG A DOLGOZÓK ÉLNEK JOBBAN. A VÉLT ÉS VALÓS OKOK MELLETT EURÓPA ELŐREGEDÉSE (DEMOGRÁFIAI OKOK), ÍGY A HAZAI MUNKAERŐHIÁNY (BEVÁNDORLÁSTÓL VALÓ FÉLELEM - ERŐSÖDŐ SZÉLSŐSÉGES PÁRTOK) EGYÜTTESEN OKOZZA A MUNKAERŐPIACI PROBLÉMÁKAT. MAGYARORSZÁGON ELSŐ KÖRBE A FOLYAMATOSAN SZOCIÁLIS JUTTATÁSOKRA SZORULÓK MUNKÁLTATÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSÉT TŰZTÉK KI CÉLUL. EGYRE TÖBB ORSZÁGBAN VETŐDIK FEL (AKÁR MAGYAR MINTÁRA IS), HOGY A SEGÉLYEZETTEK DOLGOZZANAK.²⁰ MAGYARORSZÁGON 2008-BAN MONOK,²¹ MAJD TÖBB MÁS KÖZSÉG IS HELYI RENDELETBEN KÖTÖTTE FELTÉTELEKHEZ A SEGÉLY KIFIZETÉSÉT. A KISEBBSÉGI OMBUDSMAN JELENTÉSBE²² „TISZTÁZTA” A HELYZETET, AMELY SZERINT TÖRVÉNYES — BIZONYOS KERETEK KÖZÖTT — MUNKÁRA ALKALMAZNI A SEGÉLYEZETTET, DE MÁST ELVÁRNI KÜLÖNBÖZŐ SZOCIÁLIS JUTTATÁSOKÉRT TÖRVÉNYELLENES. EZT KÉSŐBB AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG IS KIMONDTA. 2008 ÉV VÉGÉN JELENTETTÉK BE AZ „ÚT A MUNKÁHOZ”²³ CÍMŰ PROGRAMOT. A PROGRAM MINTEGY 100 EZER RENDSZERES SEGÉLYEZETTET JUTTATNA VISSZA A MUNKA VILÁGÁBA, ÉS EGYESEKET KÖZÜLÜK FELZÁRKÓZTATNA, ÚGY HOGY ISKOLAI VÉGZETTSÉGET AD.

A VÁLLALKOZÓKAT KEDVEZMÉNYEKSEL BÍRNÁ RÁ A HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK FOGLALKOZTATÁSÁRA. A PROGRAM 2009-BEN INDULT EL, 2010-BEN KIBŐVÜLT.²⁴ A KINCSTÁRI OPTIMIZMUSSEL RENDELKEZŐ MEGALKOTÓK DICSÉRIK A PROGRAMOT, A BÍRÁLÓK SZERINT AZ ALACSONY PRESZTÍZSŰ MUNKÁK ELVÉGZÉSE STIGMATIZÁLJA AZ AMÚGY IS BŰNBAKKÉNT KEZELT SZEGÉNYEKET, ÉS A PROGRAM TÚL ZÁRT.²⁵ A KORMÁNYVÁLTÁS UTÁN ÁTKERESZTELTEK, ÉS NEMZETI KÖZFOGLALKOZTATÁSI PROGRAM NÉVEN FUT A PROGRAM. 2011 MÁSODIK FELÉTŐL INDUL, ÉS MUNKAERŐ KÖLCSÖNZÉS LEHETŐVÉ TÉTELE AZ ÚJ ELEME, VALAMINT A VÍZ OKOZTA TERMÉSZETI CSAPÁSOK MEGELŐZÉSÉRE FÓKUSZÁL – A KÖZMUNKÁK KERETÉN BELÜL.²⁶ AZ IDŐ ELDÖNTI, MIT HOZ

¹⁹ [HTTP://WWW.POLICYAGENDA.HU/HU/NYITOLAP/SEGELY-VAGY-MUNKA](http://www.policyagenda.hu/hu/nyitolap/segely-vagy-munka)

²⁰ [HTTP://WWW.HIRTV.HU/BELFOLD/?ARTICLE_HID=227144](http://www.hirtv.hu/belfold/?article_hid=227144); [HTTP://WWW.ORIGO.HU/NAGYVILAG/20110509-FRANCIAORSZAGBAN-IS-KOZMUNKAHOZ-KOTNEK-A-SEGELYT.HTML](http://www.origo.hu/nagyvilag/20110509-franciaorszagban-is-kozmunkahoz-kotnek-a-segelyt.html)

²¹ A 90-ES ÉVEKBEN TÖBB KÖZSÉGBEN IS VOLT MÁR HASONLÓ RENDELET, AMI KÉSŐBB MEGSEMISÍTÉSRE KERÜLT. LD: OMBUDSMANI JELENTÉS [HTTP://WWW.KISEBBSEGIOMBUDSMAN.HU/HIR-399-JELENTES-SZOCIALIS-ELLATASOKAT.HTML](http://www.kisebbsegiombudsman.hu/hir-399-jeleentes-szocialis-ellatasokat.html)

²² U.o.

²³ [HTTP://WWW.HRPORTAL.HU/C/JANUARBAN-INDUL-AZ-UT-A-MUNKABA-PROGRAM-20081230.HTML](http://www.hrportal.hu/c/januarban-indul-az-ut-a-munkaba-program-20081230.html)

²⁴

[HTTP://WWW.KOZIRANYTU.HU/HIREK/UT_A_MUNKAHOZ_VERSUS_NEMZETI_KOZFOGLALKOZTATASI_PROGRAM/318](http://www.koziranytu.hu/hirek/ut_a_munkahoz_versus_nemzeti_kozfoglalkoztatasi_program/318)

²⁵ [HTTP://WWW.FN.HU/BELFOLD/20100317/UT_MUNKAHOZ_UT/](http://www.fn.hu/belfold/20100317/ut_munkahoz_ut/)

²⁶ [HTTP://VOSZ.HU/?PID=27&PHPSESSID=p656k345j8olrvl18t2p8aoo25](http://vosz.hu/?pid=27&PHPSESSID=p656k345j8olrvl18t2p8aoo25)

EZ A PROGRAM AZ ELŐZŐHÖZ KÉPEST. MINT AHOGY AZ IS A JÖVŐ KÉRDÉSE, HOGY SIKERÜL AZ A MEGÁLLAPODÁS, AMELYET A ROMA FELZÁRKÓZTATÁSÉRT KÖTÖTT A KORMÁNY ÉS ORSZÁGOS ROMA ÖNKORMÁNYZAT.²⁷

ÖSSZEGZÉS

A SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK RENDSZERÉBEN, BÁR HUMÁNUS OKOK ÉS A MINÉL „SZÉLESEBBRE SZÓTT” VÉDŐHÁLÓ ELÉRÉSE A CÉL, JELENTKEZNEK KONTRAPRODUKTÍV JELENSÉGEK. A FOLYAMATOSAN JUTTATÁSOKRA SZORULÓ (RENDELKEZÉSRE ÁLLÁSI, ÁLLÁSKERESÉSI TÁMOGATÁS) ÉS ABBÓL ÉLŐ, AKTÍV SZEMÉLYEK ESETE HASONLÓVÁ KEZDETT VÁLNI AHOGY A JELENSÉGHEZ, AMIKOR A BŰNÖZŐ ÚJ TRÜKKÖKET TANUL A(Z) – ELVILEG - KORREKCIÓS INTÉZETBEN. A RENDELKEZÉSRE ÁLLÁSBÓL SAJNOS GYAKRAN ÉRTELMETLEN LÉTEZÉS ÉS HÁTRÁNYOS HELYZET VÁLT. ÉS ITT A SZEGÉNYSÉG MELLETT A DEPRIVÁCIÓ ÉRZÉSE LEHET A LEGNEHEZEBB, ÉS TUDJUK, HOGY A LELKI TÉNYEZŐKET NEHEZEBB KEZELNI, MINT AZ ANYAGI PROBLÉMÁKAT.

ANNYI ELŐRE IS VÉLELMELMEZHETŐ, HOGY A PROGRAMOK, AMELYEK A MUNKA VILÁGÁBÓL KIKERÜLT EMBEREKEN SEGÍTENÉNEK, JELLEGÜKET TEKINTVE RÉSZBEN RÖVID TÁVÚAK ÉS VÁLSÁGKEZELŐEK. AZ OKTATÁSI RÉSZ A JÖVŐBE MUTATÓ ELEM, DE KÉRDÉS, HOGY LESZNEK-E PARTNEREK, ÉS TOVÁBBI KÉRDÉS, HOGY MENNYIVEL TÖBB AZ ESÉLY EGY ÁLTALÁNOS VAGY SZAKISKOLA ELVÉGZÉSE, AMIKOR MAGASABB VÉGZETTSÉGGEL IS NEHÉZ MUNKÁT TALÁLNI. MINDENESETRE LEGALÁBB A DÖNTÉSHOZÓK ELKEZDTÉK TÖRLESZTENI ADÓSSÁGUKAT, AMIT AZ ELMÚLT KÉT ÉVTIZEDBEN HALMOZTAK FEL EZ ÜGYBEN. A MÁSIK KÉRDÉS A TÁRSADALOM ELFOGADÁSA, BEFOGADÁSA. MEGBECSÜLI-E A MUNKÁT, MEGBECSÜLI-E AZT AZ EMBERT, AKI AKÁR A LEGEGYSZERŰBB KÉTKEZI MUNKÁT VÉGZI, DE A KÖZ JAVÁRA. MERT HA EZEKRE IGEN A VÁLASZ, AKKOR ÉVTIZEDES PROBLÉMÁK OLDÓDhatnak MEG, ÉS SZÁMOS MUTATÓBAN JAVUL AZ ORSZÁG HELYZETE, AMINEK KÖSZÖNHETŐEN KÖZELÍTÜNK A FEJLETTEBB ÁLLAMOKHOZ.

FELHASZNÁLT IRODALOM

BÁRÁNY FERENC (1999): SZOCIÁLPOLITIKAI ISMERETEK. SZEGED. JGYF KIADÓ.

FEKETE SÁNDOR (1997): SZOCIÁLPOLITIKA. PÉCS. JPTE-FEEFI

KERTESI GÁBOR (2005): ROMA FOGLALKOZTATÁS AZ EZREDFORDULÓN – A RENDSZERVÁLTÁS MARADANDÓ SOKKJA. SZOCIOLÓGIAI SZEMLE 2005/2.

KÖNIG ÉVA (2004): A SEGÉLYEZÉS BERMUDA-HÁROMSZÖGE. ESÉLY 2004/1

TOMKA BÉLA (2003): SZOCIÁLPOLITIKA A 20. SZÁZADI MAGYARORSZÁGON. BP. SZÁZADVÉG KIADÓ.

KSH JELENTÉS (2008): TÁRSADALMI JELLEMZŐK ÉS ELLÁTÓRENDSZEREK

[HTTP://MEK.OSZK.HU/08000/08041/INDEX.PHTML](http://mek.oszk.hu/08000/08041/INDEX.PHTML)

LETÖLTÉS IDEJE: 2011. MÁJUS 31.

KÁLLAI ERNŐ KISEBBSÉGI OMBUDSMAN JELENTÉSE (2008): A SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOKAT SZIGORÍTÓ EGYES HELYI ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK KISEBBSÉGI JOGI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATÁRÓL.

27

[HTTP://HIR3.HU/MAGAZIN/1/63265/ORBAN_FARKAS_MEGALLAPODAS_2015_IG_SZAEZER_MUNKANELKULI_ROM_A_KAP_MUNKAT](http://hir3.hu/magazin/1/63265/orban_farkas_megallapodas_2015_ig_szaezer_munkanelkuli_rom_a_kap_munkat)

[HTTP://WWW.KISEBBSEGIOMBUDSMAN.HU/HIR-399-JELETES-SZOCIALIS-ELLATASOKAT.HTML](http://www.kisebbségiombudsman.hu/hir-399-jelentes-szocialis-ellatasokat.html)
LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.

POLICY AGENDA ELEMZÉSE (2011): SEGÉLY VAGY MUNKA?
[HTTP://WWW.POLICYAGENDA.HU/HU/NYTOLAP/SEGELY-VAGY-MUNKA](http://www.policyagenda.hu/hu/nyitolap/segely-vagy-munka) LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.

KÁCSOR ZSOLT (2008): A MONOKI MODELL, NÉPSZABADSÁG ONLINE.
[HTTP://WWW.NOL.HU/ARCHIVUM/ARCHIV-494696](http://www.nol.hu/archivum/archiv-494696) LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.

A BRIT KORMÁNY IS A MONOKI MODELL BEVEZETÉSÉT FONTOLGATJA (2008), HÍRTV
[HTTP://WWW.HIRTV.HU/BELFOLD/?ARTICLE_HID=227144](http://www.hirtv.hu/belfold/?article_hid=227144) LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.

FRANCIAORSZÁGBAN IS KÖZMUNKÁHOZ KÖTNÉK A SEGÉLYT (2011), ORIGO.HU – MTI ALAPJÁN
[HTTP://WWW.ORIGO.HU/NAGYVILAG/20110509-FRANCIAORSZAGBAN-IS-KOZMUNKAHOZ-KOTNEK-A-SEGELYT.HTML](http://www.origo.hu/nagyvilag/20110509-franciaorszagban-is-kozmunkahoz-kotnek-a-segelyt.html) LETÖLTÉS :2011. MÁJUS 31.

JANUÁRBAN INDUL AZ „ÚT A MUNKÁBA” PROGRAM (2008), HRPORTAL.HU – MTI ALAPJÁN
[HTTP://WWW.HRPORTAL.HU/C/JANUARBAN-INDUL-AZ-UT-A-MUNKABA-PROGRAM-20081230.HTML](http://www.hrportal.hu/c/januarban-indul-az-ut-a-munkaba-program-20081230.html)
LETÖLTÉS :2011. MÁJUS 31.

ÚT A MUNKÁHOZ VERSUS NEMZETI KÖZFOGLALKOZTATÁSI PROGRAM (2011), KÖZIRÁNYTŰ
[HTTP://WWW.KOZIRANYTU.HU/HIREK/UT_A_MUNKAHOZ_VERSUS_NEMZETI_KOZFOGLALKOZTATASI_PROGRAM/318](http://www.koziranytu.hu/hirek/ut_a_munkahoz_versus_nemzeti_kozfoglalkoztatasi_program/318) LETÖLTÉS 2011. MÁJUS 31.

BALLA ISTVÁN (2010): ÚT A MUNKÁHOZ – ÚT A SEMMIBE, FIGYELŐNET
[HTTP://WWW.FN.HU/BELFOLD/20100317/UT_MUNKAHOZ_UT/](http://www.fn.hu/belfold/20100317/ut_munkahoz_ut/) LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.

SZÉLL KÁLMÁN TERV (2011)
[HTTP://VOSZ.HU/?PID=27&PHPSESSID=P656K345J8OLRVL18T2P8AQO25](http://vosz.hu/?pid=27&PHPSESSID=p656k345j8olrvl18t2p8aqo25) LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.

ORBÁN-FARKAS-MEGÁLLAPODÁS: 2015-IG SZÁZEZER ROMA MUNKANÁLKÜLI KAP MUNKÁT, HÍR3.HU
[HTTP://HIR3.HU/MAGAZIN/1/63265/ORBAN_FARKAS_MEGALLAPODAS_2015_IG_SZAZEZER_MUNKANE_LKULI_ROMA_KAP_MUNKAT](http://hir3.hu/magazin/1/63265/orban_farkas_megallapodas_2015_ig_szazezer_munkanelkul_roma_kap_munkat) LETÖLTÉS: 2011. MÁJUS 31.